

**ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΑ**

Ψάχνοντας για μυστικά στα σοκάκια τα παλιά!

Σεργιάνι στον χρόνο μέσα από τον παραδοσιακό οικισμό της κοινότητας Κοιλανίου

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το πρόγραμμα αυτό προσφέρεται για τους/τις μαθητές/μαθήτριες της Δ', Ε', Στ' τάξης της Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Το πρόγραμμα είναι μονοήμερο (09:00 -13:30), αλλά μπορεί να επεκταθεί μέχρι τις 16:30.

Σημείωση 1: Το πρόγραμμα που παρουσιάζεται πιο κάτω εκτείνεται μέχρι τις 13:30. Σε περίπτωση που η ομάδα επιθυμεί την επέκτασή του μέχρι τις 16:30, τότε αυτό μπορεί να επεκταθεί με επιπλέον ανατροφοδοτικές δραστηριότητες, μετά από συνεννόηση των συνοδών εκπαιδευτικών με το προσωπικό του ΚΠΕ.

Σημείωση 2: Σε συνεργασία με το προσωπικό του ΚΠΕ και τους/τις συνοδούς εκπαιδευτικούς, το γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος, όπως παρουσιάζεται παρακάτω, μπορεί να αναπροσαρμοστεί και να διαφοροποιηθεί ως προς τις δραστηριότητες και τον τρόπο ανάπτυξής του, με βάση τις ανάγκες της κάθε ομάδας. Η ανάπτυξη του πιο κάτω προγράμματος, όπως επίσης και οι δραστηριότητές του είναι ενδεικτικές.

Σημείωση 3: Στο ΚΠΕ λειτουργεί κυλικείο.

ΣΤΟΧΟΙ

Οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται να:

- Οριοθετήσουν τον παραδοσιακό οικισμό του Κοιλανίου σε χάρτη της Κύπρου και να εντοπίσουν κοινότητες με τις οποίες γειτνιάζει.
- Εντοπίσουν τα στοιχεία που συναποτελούν τον δομικό ιστό μιας πόλης/κοινότητας και το ποιες ανθρώπινες ανάγκες εξυπηρετούν.
- Διακρίνουν τις διαφορές ανάμεσα στην παραδοσιακή και σύγχρονη αρχιτεκτονική.
- Μελετήσουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα μιας παραδοσιακής ημιορεινής κατοικίας και να εντοπίσουν τον φιλοπεριβαλλοντικό χαρακτήρα της (ως προς τα υλικά, τη διαρρύθμιση και χρήση των χώρων, τον προσανατολισμό κλπ).
- Γνωρίσουν αντικείμενα και εργαλεία που αφορούν στον διάκοσμο και στη λειτουργία μιας παραδοσιακής κατοικίας.
- Προβληματιστούν ως προς τη φθορά και την εγκατάλειψη που παρουσιάζουν οι παραδοσιακές κατοικίες στις ορεινές κοινότητες.
- Αντλήσουν πληροφορίες σχετικές με τον τρόπο ζωής των κατοίκων άλλοτε και τώρα.
- Αποκτήσουν δεξιότητες συλλογής δεδομένων, ανάλυσης, συζήτησης μέσα από συνέντευξη.
- Συνειδητοποιήσουν ότι η ανάδειξη και η αξιοποίηση των παραδοσιακών οικισμών συντείνει στην κοινωνική, πολιτισμική και οικονομική ανάπτυξη της κυπριακής υπαίθρου.

- Προτείνουν τρόπους αναβίωσης της κυπριακής υπαίθρου.

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

9:00 – 9:30 Αφιξη, καλωσόρισμα και ξενάγηση στο ΚΠΕ Κοιλανίου

Συζήτηση για το πρόγραμμα και τους κανόνες που διέπουν την εφαρμογή του.

9:30 – 11:00 Δομικός ιστός ενός παραδοσιακού ημιορεινού οικισμού

Οι μαθητές/μαθήτριες οριοθετούν την κοινότητα Κοιλανίου σε χάρτη της Κύπρου και εντοπίζουν τις κοινότητες με τις οποίες γειτνιάζει. Παρατηρούν αεροφωτογραφίες της κοινότητας και καταγράφουν τα χαρακτηριστικά της. Προβληματίζονται ως προς τα στοιχεία που συναποτελούν τον δομικό ιστό μιας πόλης/κοινότητας και το ποιες ανθρώπινες ανάγκες εξυπηρετούν.

Σύγκριση παραδοσιακής και σύγχρονης αρχιτεκτονικής

Οι μαθητές/μαθήτριες εντοπίζουν διαφορές ως προς τον σχεδιασμό της παραδοσιακής και σύγχρονης κατοικίας. Αναγνωρίζουν τη χρήση απλών φυσικών υλικών της περιοχής (ξύλο, πέτρα, πηλό) ως τα κύρια δομικά υλικά της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής. Επικεντρώνονται στα φιλοπεριβαλλοντικά χαρακτηριστικά της και συνειδητοποιούν την ανάγκη αξιοποίησής τους στις σύγχρονες κατοικίες. Αναγνωρίζουν αντικείμενα και εργαλεία που βρίσκονται στον εξωτερικό και εσωτερικό χώρο της κυπριακής παραδοσιακής κατοικίας.

Ετοιμασία για παιγνιώδη δραστηριότητα αναζήτησης κρυμμένου θησαυρού στην κοινότητα

Οι μαθητές/μαθήτριες ενημερώνονται σχετικά με τους κανόνες διεξαγωγής, την πορεία και τα μέσα υλοποίησης της δραστηριότητας.

11:00 – 11:15 Διάλειμμα

11:15 – 12:20 Μελέτη πεδίου

Ψάχνοντας για θησαυρό στο σοκάκι το παλιό

Οι μαθητές/μαθήτριες εμπλέκονται σε παιχνίδι αναζήτησης κρυμμένου θησαυρού. Ακολουθούν διαδρομή σε χάρτη και με τη βοήθεια «εννοιών-κλειδιών» επισκέπτονται χαρακτηριστικά σημεία του δομικού ιστού της κοινότητας Κοιλανίου. Λύνουν γρίφους και διασυνδέουν τα δομικά στοιχεία που επισκέπτονται με την παράδοση, τα ήθη - έθιμα και τον πολιτισμό.

Κατά τη διάρκεια της περιήγησής τους αντλούν πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής και εμπλέκονται σε δραστηριότητες σχετικές με τον τρόπο ζωής των κατοίκων άλλοτε και τώρα.

Εντοπίζουν και παρατηρούν κατοικίες που έχουν φθαρεί στον χρόνο και που έχουν εγκαταλειφθεί. Περιγράφουν την εικόνα της κοινότητας που αποτύπωσαν και

εκφράζουν τα συναισθήματα που τους προκαλεί η θέαση της φθοράς και της εγκατάλειψης των παραδοσιακών κατοικιών.

Συζητούν με τους κατοίκους της κοινότητας Κοιλανίου, προκειμένου να διερευνήσουν τον τρόπο ζωής και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο τοπικός πληθυσμός.

12:20 – 12:30 **Λήξη παιγνιώδους δραστηριότητας αναζήτησης κρυμμένου θησαυρού - Διάλειμμα**

12:30 – 13:30 **Ανάδειξη και αξιοποίηση παραδοσιακών οικισμών**

Οι μαθητές/μαθήτριες μελετούν εποπτικό υλικό της ζωής της κοινότητας σε περιόδους που το χωριό είχε πολλούς κατοίκους και μεγάλη επισκεψιμότητα και το αντιπαραβάλλουν με την ερημική εικόνα του χωριού που αντίκρυσαν στην περιήγησή τους. Συζητούν σχετικά με τους λόγους που οδήγησαν στην ερήμωσή του. Συνειδητοποιούν τη συμβολή των διαφόρων εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται στην κοινότητα για προσέλκυση επισκεπτών/επισκεπτριών. Αντιλαμβάνονται ότι η ανάδειξη/αξιοποίηση των παραδοσιακών οικισμών συμβάλλει στην κοινωνική, πολιτισμική και οικονομική ανάπτυξη της κυπριακής υπαίθρου. Προτείνουν τρόπους αναβίωσης της κυπριακής υπαίθρου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ – ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

13:30 – 16:30 **Επιστροφή στο ΚΠΕ – Δημιουργικές δραστηριότητες**

Σε περίπτωση που επιλεγεί από την ομάδα το ολοήμερο πρόγραμμα (9:00πμ - 16:30μμ), οι μαθητές/μαθήτριες συνεχίζουν το πρόγραμμα με ανατροφοδοτικού τύπου δραστηριότητες όπως:

- Έρευνα σχετική με τη βαφική παραδοσιακή τέχνη με λουλάκι.
- Εικαστική παρέμβαση με λουλάκι σε τοίχο μιας παραδοσιακής κατοικίας.
- Μελέτη και παρουσίαση παραδοσιακών κατοικιών άλλων περιοχών - Σύγκριση με την παραδοσιακή κατοικία της ορεινής επαρχίας Λεμεσού.
- Μελέτη και παρουσίαση παραδοσιακών κατοικιών άλλων χωρών.
- Κατασκευή παραδοσιακής κατοικίας με πηλό.

Στο απογευματινό πρόγραμμα οι μαθητές/μαθήτριες έχουν μεσημεριανό διάλειμμα. Για τον σκοπό αυτόν μπορούν να έχουν μαζί τους μεσημεριανό φαγητό ή το σχολείο μπορεί να κάνει διευθετήσεις για να γευματίσουν σε εστιατόριο της περιοχής.

Συστήνεται όπως οι μαθητές/μαθήτριες:

- Έχουν φωτογραφική μηχανή ή βιντεοκάμερα.
- Έχουν μαζί τους κασετίνα στην οποία να υπάρχουν ψαλίδι, γόμα, μολύβια και χρώματα.
- Είναι κατάλληλα ντυμένοι/ντυμένες, με βάση τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν κάθε φορά στην περιοχή.
- Έχουν μαζί τους παγούρι με νερό, και δεκατιανό ή κάτι ελαφρύ για να φάνε.
- Φορούν αθλητικά παπούτσια ή παπούτσια για περπάτημα.

- Τα φύλλα εργασίας, τα όργανα ή οποιοσδήποτε άλλος εξοπλισμός χρειάζεται για την εφαρμογή των προγραμμάτων, παρέχονται από το ΚΠΕ.